

8. RAZRED

Pozdravljeni, osmošolci!

Upam, da ste imeli lepe počitnice, da ste jih izkoristili za tiste stvari, ki jih radi počnete in si nabrali novih moči za zadnja dva meseca pouka.

Najprej vam pošiljam odgovore na vprašanja, ki sem vam jih zastavila pri zadnji zaposlitvi. Preberite si jih in popravite vaše odgovore, če so bili napačni oz. si pripišite in dopišite manjkajoče podatke.

1. **Kulturna globalizacija imenujemo širjenje in prepletanje različnih kultur in informacij po vsem planetu.** Primeri: različne (tuje) restavracije s hitro prehrano, ogled ruske baletne predstave, čisto nov prenosni telefon,...
2. Poznaš zgodovino interneta? Ločiš med izrazoma **internet/medmrežje** in **svetovni splet**?

Internet ali **medmrežje** je nevidna mreža, ovita okoli zemlje, sestavljena iz signalov, ki od računalnika do računalnika prenašajo informacije. Je odličen vir različnih podatkov. Služi nam tudi za sporazumevanje z drugimi ljudmi. Uporabljamo elektronsko pošto, klepetalnice, bloge, družbena omrežja...Njegovi zametki so se pojavili v 60. letih 20. stoletja, sprva za vojaške namene ZDA. Pozneje so mu bile dodane tudi druge storitve, kot npr. SVETOVNI SPLET (www) in elektronska pošta. Svetovni splet je bil razvit v 90. letih v Ženevi in je le ena od storitev, ki jih danes ponuja INTERNET.

3. Katere so slabe stvari interneta? O tem poslušaj že od malega. Naštej vsaj 5 **nevarnosti** pri njegovi uporabi.

Nevarnosti interneta:

- razkrivanje osebnih podatkov in fotografij;
- prikazovanje in pozivanje k nasilju, kriminalu, pedofeliji..;
- zasvojenost z igricami, družbenimi omrežji;
- spletno nadlegovanje, zasledovanje in grožnje;
- kraja identitete;
- različne goljufije;
- računalniški virusi...

GLOBALIZACIJA V GOSPODARSTVU

Danes podjetja poslujejo tako, kot da ne bi bilo razdalj in meja med državami. Poslovneži iščejo informacije o tem, kje je mogoče **najugodneje** nekaj **kupiti in prodati**. Zanimajo se za dežele, kjer je surovin v izobilju in so poceni, ljudje pa iščejo delo. Podjetje lahko izdeluje nek izdelek v različnih deželah. Zato je pomembno, da imajo države na področju gospodarstva **podobna ali enaka pravila**, ki vsem omogočajo lažjo proizvodnjo, prevoz, prodajo ter nakup izdelkov in storitev. Zaradi globalizacije v gospodarstvu se vse bolj **brišejo meje** med državami in svet se spreminja v velik **skupni, globalni trg**.

PRIMER: V nekaterih državah ljudje delajo za nizke plače in več čas, kot v državah EU, kjer zaposlene ščitijo zakoni in sindikati. Tam so delavcem pogosto kršene človekove pravice, pravica do zadostnega počitka in pravičnega plačila. Katere so najbolj znane države s poceni delovno silo? Katere vrste industrije v Sloveniji so imele zaradi globalizacije tako hude posledice, da je bilo treba številne tovarne zapreti?

SLABE STRANI GLOBALIZACIJE:

- Slabo plačani delavci, ki v »revnih« (manj razvitih) državah izdelujejo različne stvari. Mnogi zaslužijo manj kot **1 evro na dan**, delajo pa po 10 ur in več.
- Delavci v nekaterih državah se bojijo, da bodo izgubili službo, saj nikoli ne vedo, kdaj bo lastnik prestavil proizvodnjo v državo, kjer delavci delajo še za nižjo plačo.

NADZOR NAD SVETOVNIMI SUROVINAMI

Količina **naravnih bogastev** (npr. pitne vode, nafte, rudnin) je omejena. Velike države in podjetja dobivajo nadzor nad tistimi deli planeta, kjer je največ naravnih bogastev, tako, da se povežejo z vodilnimi politikami v gospodarsko nerazvitih državah, jim pošiljajo svetovalce, denarno pomoč in vojaško opremo. V zameno dobijo pravico do **neomejenega izkoriščanja naravnih bogastev dežele**.

Slovenija ima dovolj pitne vode, ki je iz javnih vodovodov dosegljiva vsem prebivalcem, nima pa nafte. Od kod jo dobimo?

REVŠČINA

Bogastvo je med ljudmi po svetu zelo neenakomerno razdeljeno. Majhen odstotek najpremožnejših ljudi ima v lasti večino vsega bogastva na planetu. Razlike v premoženju se še povečujejo, revnejši prebivalci težje pridejo do dobre izobrazbe, zdravstvene oskrbe, kulturnih dobrin...Še vedno ljudi pesti lakota in živijo v neprimernih bivališčih.

Kaj, poleg gospodarske razvitosti posamezne države, še vpliva na neenakomerno razdeljeno bogastvo (npr. v Afriki)? Kje (na katerih celinah, državah) je večina bogastva? Kdo in kako pomaga deželam, kjer so ljudje lačni in bolni ter zakaj je te pomoči pogosto premalo?

Globalizacija ima tudi **dobre** strani:

- Spoznavanje **različnih kultur**.
- Hitra **širitev znanstvenih dosežkov** po svetu, ki so dostopni vse več ljudem.
- **Umetnost** postaja dostopna za vse več ljudi (npr. glasba na svetovnem spletu).
- Večja dostopnost **izobraževanja** po svetu.
- Vse več ljudi pozna **človekove pravice** in prepozna, kdaj so kršene.
- **Pozitiven vpliv na gospodarstvo** (preprostejši in hitrejši dostop do surovin ter prodaja izdelkov po vsem svetu).

Preberi zgornji zapis, ga prepisi v zvezek in odgovori na vprašanja (veliko ste o tem govorili že tudi pri geografiji).

Lep pozdrav,
učiteljica Andreja

Za vsa vprašanja sem vam na voljo na etika.zalec@gmail.com